

लिङ्गैर्मुद्: RAGH. 7, 27. स श्रीपार्थी मुदे ऽस्तु वः ÇATR. 1, 4. Kir. 3, 25. Spr. 2379. तेषां न भिन्ना मुद्: (v. l. मुदा) 2326. कस्य न हृदये मुद्: पद् दधति 3786. द्विपरामुदा Gtr. 11, 34. क्रीडामुदे यातना: 9, 10. मदमुदामुदितम् der Liebesgemüsse Anfang VARĀH. BRH. S. 77, 37. मुद्वाञ् 18, 6. Personificirt ist die Mud eine Tochter der Tushṭī Bhāg. P. 4, 1, 50. — 2) ein best. Heilkrant, = वृद्धि RĀGĀN. im ÇKDR. — 3) Weib ÇABDĀRTHAK. bei WILS.; beruht vielleicht auf Missverständnis, da स्त्री oder स्त्रियाम् einfach das Geschlecht des Wortes bezeichnen kann.

3. मुद्, मोदयति mischen (संसर्ग) DHĀTUP. 33, 66. मोदयति सक्नुयतेन MĀDHAVA bei WEST. मोदयति घृतेनात्रं लोकः DURGĀD. im ÇKDR.

मुद्कर m. pl. N. pr. eines Volkes MĀRK. P. 37, 42.

मुद्दर s. मुद्दर.

मुदा f. Nebenform von 2. मुद् Lust, Freude ÇABDĀR. im ÇKDR. तेषां न भिन्ना मुदा Spr. 2326, v. l. VARĀH. BRH. S. 104, 5. प्रीतिर्हृषमुदायुता: MBH. 3, 6061. मुदायुतः 7226. मुदायुक्तः 12, 4283. मुदान्वितः R. 1, 4, 20. PAÑKĀT. 139, 20.

मुदावत् (von मुदा) 1) adj. erfreut, froh: नातिमुदावती MĀRK. P. 69, 12. — 2) f. वती N. pr. einer Tochter des Fürsten Vidūratha MĀRK. P. 116, 30. 33. 51.

मुदावसु (मु + वसु) m. N. pr. eines Sohnes des Praḡāti MĀRK. P. 118, 22.

मुदितभद्र (मु + भद्र) m. N. pr. eines Mannes WASSILJEW 74.

मुदिरै (von 1. मुद्) UṆĀDIS. 1, 52. m. 1) Wolke AK. 1, 1, 2, 9. H. 164. an. 3, 596. MED. r. 206. VIÇVAPR. bei UḠĒVAL. zu UṆĀDIS. 1, 52. Gtr. 2, 3. — 2) Liebhaber H. an. MED. VIÇVAPR. — 3) Frosch UṆĀDIVṚ. im SAṆKSHIPTAS. ÇKDR.

मुदी f. Mondschein ÇABDĀRTHAK. bei WILSON.

मुद्ग UṆĀDIS. 1, 127. m. 1) Phaseolus Mungo Lin. (die Pflanze und die Bohnen) NIR. 9, 24. P. 4, 3, 166. VĀRT. 1, Sch. TRIK. 2, 9, 2. H. 1172. HALĀJ. 2, 7. VS. 18, 12. मुद्गान् ÇĀNKH. GRHJ. 1, 22. PĀR. GRHJ. 1, 15. M. 9, 39. HARIV. 16203. SUÇR. 1, 33, 1. 79, 21. 149, 12. 137, 21. 197, 13. 17. VARĀH. BRH. S. 3, 75. 13, 14. 23, 2. 29, 5. 33, 16. मुद्गम् die Farbe der Mudga-Bohnen habend 33, 123. 34, 107. मुद्गा घृषि हि षष्टिरात्रेण पच्यते P. 5, 1. 90. VĀRT. Sch. Verz. d. B. H. No. 987. DHŪRTAS. in LA. 79, 15. Schol. zu KĀTĪ. ÇR. 102, 8. 176, 4. 648, 7. Vgl. श्रण्य०. कृष्ण०. पीत०. वन०. श्रण्यमुद्गा, काक०. वन०. मूद्ग, मूद्गिक, मूद्गीन. — 2) a cover, as a lid or cloth WILSON. — 3) Seerabe ÇKDR. nach H.; falsche Lesart für मुद्ग (vgl. H. 1323).

मुद्गगिरि (मुद्ग + गि०) m. N. pr. einer Stadt BURN. Intr. 181, N. 3.

मुद्गप m. N. pr. eines Mannes COLEBR. Misc. Ess. II. 237.

मुद्गपर्णी (मुद्ग + पर्णा) f. Phaseolus trilobus AK. 2, 4, 4. RATNAM. 33. SUÇR. 1, 140, 8. 2, 483, 20.

मुद्गभुञ् (मुद्ग + 4. भुञ्) m. Pferd (Mudga-Bohnen fressend) TRIK. 2, 8. 11. ÇĀTĀDH. im ÇKDR.

मुद्गभोजिन् (मुद्ग + भोजि०) m. dass. RĀGĀN. im ÇKDR.

मुद्गमोदक (मुद्ग + मो०) m. eine Art Gebäck BUĀVAPR. im ÇKDR.

मुद्गर 1) m. Hammer, eine hammerähnliche Waffe AK. 2, 8, 2. 59. H. 786. an. 3, 595. MED. r. 206. HĀR. 167. HALĀJ. 2, 320. ÇĀTĀDH. im ÇKDR. SUÇR. 1, 23, 11. 101, 10. पावको लोकसंसर्गान्मुद्गैरभिरुच्यते Spr. 3118.

Schol. zu KĀTĪ. ÇR. 868, 14. मूलमुद्गरकृस्ता (सेना) MBH. 1, 7654. 3, 12201. 13, 5490. RAGH. 12, 73. काल० R. 3, 34, 10. Vgl. कूट०, मोह०. — 2) m. Knospe (कोरक) H. an. — 3) eine Art Jasmin, m. RĀGĀN. im ÇKDR. u. (wohl die Blüthe) MED. — 4) m. N. pr. eines Schlangendämons MBH. 1, 2151. — 3) n. eine best. Art zu sitzen Verz. d. Oxf. H. 11, a, N. 1.

मुद्गरक (von मुद्गर) 1) am Ende eines adj. comp. Hammer: मुण्डमुद्गरिका KATHĀS. 72, 97 (vgl. u. मुण्ड 1, d). — 2) m. Averrhoa Carambola Lin. RĀGĀN. im ÇKDR. — Vgl. फलमुद्गरिका.

मुद्गरगोमिन् (मु० + गो०) m. N. pr. eines Mannes WASSILJEW 49. 201.

मुद्गरपर्णा (मु० + पर्णा) m. N. pr. eines Schlangendämons MBH. 3. 3629 (ed. Bomb.; मुद्गर० fälschlich ed. Calc.).

मुद्गरपिण्डक (मु० + पि) m. desgl. MBH. 1, 1554.

मुद्गल (wohl von मुद्ग) 1) m. N. pr. eines Rṣhi mit dem patron. Bhārma-jaçva (später vielfach entstellt), angeblichen Verfassers von RV. 10. 102. NIR. 9, 23. 24. UḠĒVAL. zu UṆĀDIS. 1, 127. AV. 4, 29, 6. ĀÇV. ÇR. 12, 12. Ind. St. 3, 460. BRHADD. ebend. 1, 103. MBH. 3, 10093. 15407. fgg. 12. 8606. HARIV. 1779. 1781. VP. 434. Bhāg. P. 9, 21, 31. 33. fg. Verz. d. Oxf. H. 3, b, 13. 18, b, 10. 19, a, 13. 270, b, 30. ein Schüler ÇĀkalja's VP. 277. Verz. d. Oxf. H. 34, b, 34. ein Sohn Viçvāmitra's MBH. 13, 250. HARIV. 1462. पुराण MACK. Coll. I, 30. पुत्र HIOUEN-TSANG I, 208. 284. pl. das Geschlecht des Mudgala TBH. 2, 5, 6, 5. PRAVARĀDHJ. in Verz. d. B. H. 36, 23. 61, 36. काण्वमुद्गलाः HARIV. 1782. sg. N. pr. verschiedener Manner aus späterer Zeit Verz. d. B. H. No. 963. Verz. d. Oxf. H. 200. a. No. 473. HALL 23. 26. 140. 203. NIGH. Pr. S. 1. Vgl. मूद्गल्य. — 2) m. pl. N. pr. eines Volkes MBH. 7, 397. ÇATR. 14, 166. fg. — 3) n. a) ein best. Gras, = रोहिष RĀGĀN. im ÇKDR. — b) Titel einer Upanishad Ind. St. 3, 323.

मुद्गलानी f. die Gattin Mudgala's P. 4, 1, 49. VĀRT. 3. रथीरभूमुद्गलानी गविष्ठौ RV. 10, 102, 2.

मुद्गवत् (von मुद्ग) adj. zur Erklärung von मुद्गल NIR. 9, 24.

मुद्गष्ट m. eine Bohnenart, = मकुष्ठक u. s. w. ÇABDĀR. im ÇKDR. मुद्गष्ट WILSON nach ders. Aut. मुद्गष्टक m. ÇKDR. angeblich nach AK.: मुद्गष्टक COLEBR. und LOIS. zu AK. 2, 9, 17.

मुद्गार्द्रकवट (मुद्ग - घार्द्रक - वट) m. eine Art Gebäck BUĀVAPR. im ÇKDR. मुद्गार्द्रकवट am Anfange des Art.

मुद्ग astr. Ind. St. 2, 276.

मुद्गै (von 1. मुद्) adj. lustig, fröhlich AV. 18, 3, 19.

मुद्गण (von मुद्गय्) n. das Versiegeln, Schliessen: = आस्फोटन DHAR. im ÇKDR. u. dem letzten Worte. असहृदयानां मुखमुद्गणाय um ihnen den Mund zu stopfen SĀH. D. 24, 19.

मुद्गय् (von मुद्ग) siegeln, stempeln: ततस्ते (कुम्भं) मुद्गयित्वा HARIV. 6434. 6438. नीचेष्पृकृतं राजन्वाल्कामु मुद्गितम् das Eindrücken eines Siegels in Sand Spr. 246. drucken: मुद्गितुमारब्धः auf dem Titel von NAISH. मुद्गितै गाणा तारकादि zu P. 5, 2, 36. gesiegelt, gestempelt, mit einem Abdruck von Etwas versehen: अङ्गुलीयक० (पेटिका) DAÇAK. in BENF. CHF. 197, 3. मुद्रगीनित० (प्रसाधनादि) KĀM. NITIS. 7, 28. लेख्य 12, 47, v. l. Verz. d. B. H. No. 903. पौंसवः — पयोविन्दवः Spr. 2121. काश्मीर० उरस् Gtr. 1, 25. सिन्दूरेण मुद्गितः (मुद्गण्डः) 11, 34. so v. a. gedruckt auf Titeln